

BALÁZS GÉZA

FÁBIÁN PÁL MUNKÁSSÁGA ÉS EMLÉKEZETE

Fábián Pál nyelvész munkásságának áttekintése, összefoglalása várat magára. A Magyar Nyelvőr szerkesztősége kiemelt feladatának tartja a visszaemlékezést és az értékelést. Fábián Pál neve először 1951-ben tűnik föl a szerkesztőség tagjaként a lapban (a felelős szerkesztő akkor Beke Ödön volt), és 57 éven át, haláláig, 2008-ig mindvégig a szerkesztőbizottság tagja, 1994–2008 között a szerkesztőbizottság elnöke volt.



Fábián Pál (a szerző felvétele)

Fábián Pál nyelvész, az MTA doktora, az ELTE professor emeritusa, a magyar nyelv helyesírásának kiemelkedő munkása, az 1954-es és 1984-es helyesírási szabályozás egyik fő alakja. A 20. század második fele magyar nyelvészeti tudományos és közéletének kiemelkedő és pótolhatatlan alakja. Kutatási területe a helyesírás, a nyelvművelés, a stilisztika és a szókészlettan. Szombathelyen született 1922. december 21-én (sokszor utalt ennek a napnak a történelmi előzményeire), és 2008. szeptember 14-én Budapesten halt meg.

Életről

Fábián Gyula (1884–1955) és Biczó Ilona (1886–1970) szombathelyi középiskolai tanárok gyermeke. Testvérei Fábián Mária (1912–1980) festőművész és Fábián Gyula (1915–1985) zoológus, egyetemi tanár. Felesége Péterfy Éva (1928–2020), gyermekei Zsuzsanna (1950), Katalin (1951–1958) és György (1953).

A Fábián családról Kovács Árpád (2017) egy kiállítás kapcsán megható emlékezést írt. Ebből megtudhatjuk, hogy a (nagy)szülők (Kovács Árpádnak a szülei) azaz

a Fábián Gyula és Biczó Ilona művészpár Sárváron kezdte pályáját. A sárvári Galeria Arcisban 2017. április 2-án kiállítást rendeztek Fábián Gyula és Fábiánné Biczó Ilona képzőművészek sárvári éveinek emlékére. Itt mondta el emlékezését Kovács Árpád (2017):

„Nagyszüleinknek három gyermeke született. Gyula és Pál biológusként, illetve nyelvészként nagyszerű, széles körben, külföldön is elismert tudományos pályát futott be. Mária festőművész lett, és férjével – Radnóti Kovács Árpáddal – itt, Vas megyében éltek és alkottak. Magam általuk kapcsolódom a családhoz.”

Kovács Árpád ezután a család múltját és megpróbáltatásait írja le:

„Amikor nem sokkal a háború után megszülettem, Losoncról származó palóc nagyapám, Fábián Gyula művészi munkássága a hivatalosság számára éppen megszűnt létezni. Könyveit – még a 48-as szabadságharc centenáriuma óta éppen csak kiadott történelmi regényét is – bezúzták, és tiltó listára kerültek azok az ifjúsági folyóiratok is, amelyekben az ő írásai és Biczó Ilona illusztrációi megjelentek. Elvesztették értéküket az egykor országhatárokon túl is ismert, a magyar nép művészetét a teljesség igényével feldolgozó könyvek is, amelyekhez feleségével a rajz-illusztrációkat készítették.”

Egy konkrét emlék:

„Mivel nagyapámék apámékkal – és persze velünk, a gyerekekkel: a nyolc évvel idősebb Endre bátyámmal és velem – együtt éltek az akkor éppen Úttörőre átkeresztelt szombathelyi Szent Imre utca műtermes családi házában, nagyapám szülei unszolására sétáira többnyire magával vitt.”

Az emlékezés mélyre ás:

„Valami olyasmi dereng ezekről a mindig azonos útvonalú, néhány saroknyi utakról, hogy csendben voltunk. Bár nagyapám a kezemet fogta, a mellette bókászó kisgyerekről, rólam, alig vett tudomást. A korán öreggé vált ember az ismerősökkel megállt, ráérősen beszélgetett, de alighanem ilyenkor is egyedül volt. Egy eldurvult, emberi értékeket összetörő korszakban minden értelmetlennek tűnhetett számára, hiszen a feleségével együtt felépített világa a befogadásról, a körülötte lévőket társává tevő toleranciáról szólt.”

„1955-ben, akkor halt meg, amikor mindez mit sem ért, s aligha bízhatott abban, hogy egyszer majd fáradt sétái helyén utcanév őrzi a nevét, a közreműködésével született néprajzi enciklopédiák majd újra alapmunkának számítanak, képei gyűjteményes kiállításokon tűnnek fel, és ifjúsági regényei közül lesznek olyanok, amelyeket ismét kiadnak.”

A nagyanyáról ugyancsak kedvesen emlékezik Kovács Árpád:

„A házaspár sokszínű és közös művészi teljesítményéhez a feleség, Biczó Ilona személyisége kellett. Budapesten született Nagyanyám, aki a XIX. század végi, emancipálódó Magyarországon nőként az elsők között kapott művészdiplomát, ugyancsak igen jó grafikusművész, és hozzáteszem: csodálatos ötletgazda és szervező volt, aki a családot is példamutatóan összetartotta.”

Fábián Pál 1941-ben a szombathelyi Faludi Ferenc Gimnáziumban érettségizett. Egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen folytatta az Eötvös Collegium tagjaként. Tanárai közül szívesen emlékezett meg Keresztury Dezsőről, Lakó Györgyről, Szauder Józsefről, Gáldi Lászlóról, Hadrovics Lászlóról, Mátrai Lászlóról. 1947-ben magyar–olasz szakos középiskolai tanári végzettséget szerzett. 1947–1950 között Pécssett, az újonnan szervezett pécsbányatelepi Széchenyi-gimnáziumban olaszt, majd magyart tanított, 1949-ben igazgatónak is kinevezték. 1950-ben felkérték az akkor alapított (és sokak szerint „legendás”) Budapesti (máshol: Apáczai Csere János) Pedagógiai Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének vezetésére. A főiskolán kiváló kollégák vették körül: Rácz Endre, Németh G. Béla, Szende Aladár, Szemere Gyula, András Katalin. A főiskola 1955-ös megszüntetését mindvégig sajnálta: „megbocsáthatatlan kultúrpolitikai hibának tartom, hogy 1955-ben a főiskolát feloszlatták” (Fábián 1999: 5). A főiskola megszüntetése után az ELTE Bölcsészettudományi Karára került, ahol a II. sz. Magyar Nyelvészeti (1970-től Mai Magyar Nyelvi) Tanszéken dolgozott haláláig: előbb adjunktusi, docensi, majd 1977–1996 között egyetemi tanári, közben 1984–1988 között tanszékvezető egyetemi tanári, majd 1996-tól professor emeritusi beosztásban. 1964 és 1969 között a Padovai Egyetemen vendégtanárként oktatott, Bolognában pedig lektor volt. Az olasz tanítványoktól inspirálva magyar nyelvkönyvet írt számukra *Manuale della lingua ungherese* címmel (1971). 1970–1972 között másodállásban a Művelődésügyi Minisztérium Tudományegyetemi Osztályán főelőadói beosztásban alkalmazták.

Számos tudományos tisztséget töltött be, s mindegyikben érdemben működött a magyar nyelvhelyesség megőrzéséért és megjobbításáért. Az MTA Helyesírási Bizottságának 1951-től tagja, 1954-től titkára, 1980-tól társelnöke; a Nyelvművelő Bizottságnak 1952-től tagja, 1997–1999 között elnöke a két bizottság összevonásából létrejött Magyar Nyelvi Bizottságnak. A rendszerváltás után az MTA Magyar Nyelvi Bizottságának vezetőjeként ő szervezte meg az első összmagyar (a határon túli nyelvészeket is bevonó) nyelvművelő konferenciát 1992. október 15–16-án, majd ezt követően a szaknyelvi konferenciát (1992. november 6.). A nyelvművelés útkeresését és egyúttal megújítását kezdeményező konferencia anyaga a Magyar Nyelvőrben jelent meg (Magyar Nyelvőr 1993/4). Itt az előszóban így foglalja össze a valóban korszakos jelentőségűvé vált konferencia lényegét:

A két konferencia „szükségességének gondolata az MTA Magyar Nyelvi Bizottságában – a korábbi Anyanyelvi Bizottság és a Helyesírási Bizottság közös jogutódjában, a munkájukat folytató testületben – merült fel 1991 őszén, több ok miatt: az 1959-es

pécsi nyelvművelő konferencia óta szélesebb körű nyelvművelő tanácskozás nem volt; nyelvünk az utóbbi évtizedekben sokat változott, a legnagyobb mértékben (és legkevésbé segítettén) a szaknyelvek területén; az elmúlt évtizedekben nyelvművelésünkben új módszerek honosodtak meg; több tekintetben más szemlélettel vizsgáljuk a nyelvi jelenségeket, mint ennek előtte tettük; nyelvművelésünk társadalmi helyzete, anyagi háttere, az iskolához és a tömegtájékoztató eszközökhöz való viszonya a korábbi állapotokhoz képest módosult; a Magyar Nyelvi Bizottság az akadémiai bizottsági rendszerben különleges státust kapott azáltal, hogy minden osztály képviselteti magát benne, vagyis összeakadémiai testületté vált; stb.” (Előszó. Magyar Nyelvőr 1993: 395).

Kitüntetései és elismerései: Magyar Népköztársasági Érdemérem arany fokozata (1951), Munka Érdemrend ezüst fokozata (1973), Kiváló Munkáért (1982), Déry Tibor-jutalom (1990), Kosztolányi-díj (1994), Lőrincze-díj (1996), Révai Miklós-díj (1999), a TIT elnökségének köszönő és elismerő oklevele (1961, 1983), TIT Aranykoszorús jelvény (1978), a TIT tiszteleti tagja (1986), a Kazinczy-alapítvány elismerése (1961, 1977), ELTE-aranydiploma (1997), Révai Miklós-díj (1999).

Munkatársai, tanítványai, tisztelői többször köszöntötték, például: Emlékkönyv Fábián Pál hetvenedik születésnapjára (Kozocsa 1993). A megszólalók személyes emlékeiket osztották meg a Köszöntő Fábián Pál 80. születésnapjára (Hajdú 2002) című kötetben. Sírja a Fiumei úti sírkertben található.

Munkássága

„Hogy nyelvész lettem, az Pais Dezsőnek az érdeme: ő volt ugyanis az, aki észrevette bennem a hajlandóságot a nyelvtudomány művelésére. [...] Pais Dezső [...] meglátta bennem ezt a hajlamot, és egyrészt a kollokviumok, másrészt a szigorlatok alkalmával buzdított a nyelvészet művelésére [...]. Pais Dezső később is irányította lépteimet. Amikor lekerültem Pécsre, akkor is állandóan buzdított a munkára, doktori értekezési témát adott: a reformkor nyelvének köréből nekem jutott *A gazdasági élet nyelve* című témakör [...] Amikor Budapestre kerültem, akkor Pais Dezsővel a kapcsolataim még szorosabbakká váltak, és a nemzedékem tagjaival is. Elég szorgalmasan látogattam a Kruzsokot, ezt a híres »nyelvészintézményt«, és itt történt meg velem az az eset, amelyik aztán pályámat végképpen eldöntötte, hogy mi legyen a fő foglalkozásom a nyelvtudományon belül. Este tudniillik, 1952-ben Pais Dezső megkérdezte tőlem, hogy kedvem lenne-e Benkő Loránddal együtt a helyesírási szabályzaton dolgozni. Ekkor készült a tizedik kiadás. Én azt mondtam, hogy ha professzor úr megbízik bennem, én készséggel vállalom ezt a megbízást. Nem tudtam, hogy még 20–25 év múlva is tulajdonképpen ennek az invitálásnak a rabja, sőt [...] tisztségviselője leszek, [...] a Helyesírási Bizottság munkájába bekapcsolódva a bizottságnak 54-ben titkára lettem...” (Fábián 1999: 6).

Bölcsészdoktori disszertációját 1948-ban, kandidátusi disszertációját 1962-ben, MTA-doktoriját 1989-ben védte meg. A magyar nyelv helyesírási, stilisztikai és szókészlet-tani kérdéseinek (például a reformkor gazdaságának szókészlete stb.) kiváló kutatója lett. Példamutató volt embersége, mindig konszenzust kereső egyénisége. Kiemelkedő volt tudomány- és oktatásszervező tevékenysége az Akadémián és az ELTE Mai Magyar Nyelvi Tanszékén.

Tudományos munkásságát (néhány rövid nyelvművelő cikk közzététele után) a reformkori gazdasági élet nyelvének kutatásával kezdte (*Nyelvünk a reformkorban*, 1955). Figyelme ezután elsősorban az élőnyelv szókészletének vizsgálatára irányult. Szerzője volt *A mai magyar nyelv* című egyetemi tankönyv (1968) szókészlet-tani fejezetének. Foglalkozott a szóalkotás nyelvhelyességi kérdéseivel, a mozaikszókkal, az exonimákkal. Különösen fontos kutatási témája volt a magyar nyelvművelés története: *Nyelvművelésünk évszázadai* (1984, új kiadása Keszler Borbála utószavával: 2022).

A Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályzatait szerkesztette (1954, 1984), amelyek nagy segítségére voltak a tudományos műhelyek, a hivatalok, az iskolák, az újságírás, a nyomdászat számára, de részt vett a 2015-ben megjelent kiadás előmunkálataiban is. Megírta az akadémiai helyesírás történetét (*Az akadémiai helyesírás előzményei*, 1967). Deme Lászlóval és Bencédy Józseffel megalapozta a mai helyesírás logikáját (*A magyar helyesírás rendszere*, 1966). Szorgalmazója és közreműködője volt számos szaknyelvi helyesírásnak: a földrajzi, kémiai, ásványtani, katonai, műszaki, orvosi, növényrendszertani, állatrendszertani helyesírásoknak, melyekben következetesen képviselte a szaknyelvi helyesírások egységét. Földi Ervinnel és ifj. Hőnyi Edével közösen jegyezte *A földrajzi nevek és megjelölések írásának szabályai* című (1965, új kiadás: 1998) könyvet. Főszerkesztője az Orvosi helyesírási szótárnak (1992). Munkatársa volt *Az idegen szavak és kifejezések* Bakos Ferenc szerkesztette szótárainak (1957-től különböző változatokban). Deme Lászlóval közösen szerkesztette a Helyesírási kézikönyvtárt (1988). Az ő közbenjárásának köszönhető, hogy az írógépek gyártásakor a hosszú magánhangzók billentyűit is kötelezővé tették. Elmondható, hogy a magyar helyesírás csendes, alig látható, ám következetes munkása volt.

A helyesírás mellett másik területe a nyelvművelés volt. Erről szólt a szakdolgozata. Előbb Pais Dezső és Kovalovszky Miklós felkérésére a Magyarosan című lapba írt kisebb cikkeket a sportnyelvről, az amerikai magyarság nyelvéről. Lőrincze Lajos felkérte a *Nyelvművelésünk főbb kérdései* című kötet munkálataiba az idegen szavakról szóló fejezet megírására, ekkortól tekinthető szorosnak a barátságuk. 1980-ban jelent meg Lőrincze Lajossal közös kötete: *Nyelvművelés* (egyetemi jegyzet, második kiadása Tátrai Szilárd közreműködésével, 1999).

Nemzedékek tanulták a stilisztikát a Szathmári Istvánnal és Terestyéni Ferencsel közösen jegyzett, *A magyar stilisztika vázlata* (1958) című egyetemi tankönyvből, amelyben a szóhangulat kérdéseivel foglalkozó fejezetet írta. Társszerzője a *Nyelvtan – stílus – szónoklás* című (1960) kötetnek. Különösen a 19. század második felének nyelve és stílusa foglalkoztatta. A kor nyelvi fejlődéséről több közleménye jelent meg, például a *Nyelvőr* Jókai-számában (Balázs 2025) tőle idézett remek ta-

nulmány (Fábián 1976). Több éven át vezette a Mai Magyar Nyelvi Tanszék stílus-kutató csoportját.

Folyamatosan végzett nyelvi-ismeretterjesztő tevékenységet. Az Édes Anya-nyelvünk folyóiratnak az alapításától (1979-től) haláláig szerkesztőbizottsági tagja, munkatársa. A Magyar Rádió 1992-ben indult, Tetten ért szavak című műsorának tíz éven át volt rendszeres előadója, ugyanebben az időszakban, Lőrincze Lajos halála után az Édes anyanyelvünk című rádióműsorban szerepelt Balázs Géza, Bencédy József, Deme László, Grétsy László és Szathmári István mellett (Kövesdy 2003). Tevékeny részt vállalt a Magyar Rádió nyelvi bizottságában is. Több tanulmánya megjelent a Rádió kiadásában (pl. Fábián 1994).

2000-ben Balázs Gézával és Grétsy Lászlóval megalapította a Magyar Tudományos Akadémia klubjában működő Szarvas Gábor-asztaltársaságot, amelynek haláláig fáradhatatlan, rendszeres látogatója volt. Bencédy József (1993: 8) ezt idézi tőle:

„Egész pályámon végig foglalkoztatott, milyen folyamatok mentek végbe nyelvünkben, s ezeket felderíteni igyekeztem – Ám [...] arra is törekedtem, milyen tanulságokat lehet levonni a múlt eseményeiből a mára nézve, illetőleg, hogy mit lehet, mit kell tenni a ma nyelvéért, hogy gondolataink hű tükrözője legyen.”

Keszler Borbála (2002: 9) a köszöntőjében ezt emeli ki:

„Fábián Pál egész nemzedéke legszebb és legtermékenyebb éveit egy nehéz kor szorításában élte meg. Ebben az időben a legnemesebb feladat a nemzeti értékek átmentése, megőrzése és ápolása volt [...] maga mondta egyszer: »Helyesen írni és jó magyarnak lenni: ugyanaz.«.”

Személyesen

Sok gondolatára emlékszem. Egyszer azt mondta nekem: „Kegyesnek kell lenni.” A teljes mondat valahogy úgy hangzott: „Az egyetemen év közben szigorúnak kell lenni, de év végén kegyesnek kell lenni.” A tanácsát megtartottam. A tanácsban egyszerre van benne a kötelezettség és a szeretet. Elgondolkodtam a kegyes szó sokféle jelentésén: kegyet osztogató, nagylelkű, szíves, kedves, irgalmas, szeretett, buzgón vallásos... Tanárom volt, jelentéstan- és stilisztikatanárom, később tanszékvezetőm a Mai Magyar Nyelvi Tanszéken, ő vett föl egyébként tanársegédnek, „kegyes” főnök volt (talán a legjobb főnököm, bocsánat az őt követőknek, igaz 15 éven át én is vezettem ugyanazt a tanszéket), azután hosszú éveken át nagyon közeli kolléga. Mivel 10 évig Szombathelyen is tanítottam, vezettem az ottani alkalmazott nyelvészeti tanszéket, egyszer megbeszéltük, hogy neki első, nekem meg második hazám lett Szombathely... Sokszor emlegette Szombathelyt és Vas megyét. Amikor a Magyar Rádió nyelvi bizottságában (amelyben több mint tíz éven át együtt dolgoztunk) a Széchenyi név kiejtéséről volt szó, a Vas megyei Vasszécseny példáját említette. Nemzedékeknek tanította a magyar nyelvtant, stílust. Az először kényszerűségből vállalt helyesírási feladatok országos hírűvé tették: a szakmán túl, a szakmai he-

lyesírások szorgalmazói mind ismerték, szerették nyugodt, elvszerű stílusát. A szakmai körökön túl ismeretterjesztő cikkeiből, rádió-előadásából is sokan ismerhették. Szép emlékeim közé tartoznak a Magyar Rádióban 1992-től a Tetten ért szavak műsorában a vele készült esti felvételek. Hangját a rádió archívuma is őrzi.

Ha egészen egyszerűen akarom mondani: ő volt mai helyesírásunk atyja. A 2015-ös újabb szabályozás gyakorlatilag megtartotta az általa kidolgozott alapelveket. Pedig a helyesírási szabályzás sohasem volt a nyelvészeti munka gyöngyszeme. Voltaképpen rabszolga- vagy segédmunka, a nyelvtudomány nem is nagyon értékelte, pedig jelentősége valószínűleg felülmúlja az összes nyelvészeti kutatást. Fábíán Pál is kényszerűségből vállalta a feladatot, de azután hű maradt hozzá, tanítványokat nevelt, és a szaknyelvi helyesírásokba bevonta más szakterületek, tudományok képviselőit, akik lelkesen követték. A helyesíráson mindig mindenki vitatkozik, ő visszafogottan, de határozottan, elvek alapján, olykor derűvel érvelt, és mindig képes volt a helyesírás szabályozásának az ügyét jó mederben, kellő kompromisszumok között tartani.

Feladatait elegáns könnyedséggel, kedvességgel, természetességgel, világos logikával, nyíltsággal végezte. Ezért is szerették sokan. Fő feladatának tartotta a nemzeti értékek, közte az összetartozás-tudat legfőbb szimbólumának, a nyelvnek a tanulmányozását, megismertetését, megőrzését, ápolását, terjesztését: a katedrán, az Akadémián, a könyvekben, a legapróbb kis cikkekben – és föltehetőleg az ábécé minden betűjében, betűkapcsolatában, szavaink egybe- és különírásában. Számára a magyar irodalom, a magyar nyelv és persze a helyesírás is nemcsak „kutatási feladat”, hanem szimbolikus értékű és jelentőségű volt. Utolsó éveiben is rendszeresen eljárt az MTA Magyar Nyelvi Bizottságának üléseire (korábban éveken át elnökölte a szervezetet), csendben ült, de nagyon figyelt. Az egyik utolsó munkaértekezleten, amikor egyesek különféle, a rendszert szétziláló javaslatokkal álltak elő, szinte kérlelte a kollégákat: „Őrizzétek meg a magyar helyesírás egységét!”

Szakirodalom

- Balázs Géza 2002. Fábíán Pál nyelvészprofesszor köszöntése. *Magyar Nemzet* 2002. december 20. 14.
- Balázs Géza 2025. „Gyönyörködik a szokatlan és szép szavakban”. Jókai Mór és a magyar nyelv. *Magyar Nyelvőr* 13–23. <https://doi.org/10.38143/Nyr.2025.1.13>
- Bencédy József 1993. Köszöntő. In: Kozoca Sándor Géza (szerk.): *Emlékkönyv Fábíán Pál hetvenedik születésnapjára*. ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszék. Budapest. 7–8.
- Bolla Kálmán (szerk.) 1999. *Fábíán Pál. Magyar nyelvész pályaképek és önvallomások* 15. Eötvös Loránd Tudományegyetem Fonetikai Tanszéke. Budapest.
- Előszó. *Magyar Nyelvőr* 1993: 395.
- Fábíán Pál 1976. XX. századi magyar nyelv és Jókai. *Magyar Nyelvőr* 3–7.
- Fábíán Pál (összeáll.) 1994. *A körzeti stúdiókról. A Magyar Rádió Nyelvi Bizottságának elemzései, 1993–1994*. Magyar Rádió Nyelvi Bizottsága. Budapest.

- Fábián Pál 1989. „...E táj nem enged”. Fábián Pál nyelvész. *Vasi Szemle* 43/2. 204–12.
- Hajdú Mihály (szerk.) 2002. *Köszöntő Fábián Pál 80. születésnapjára*. ELTE Mai Magyar Nyelvi Tanszék, Magyar Nyelvtudományi Társaság. Budapest.
- Keszler Borbála 2002. Köszöntő. In: Hajdú Mihály (szerk.): *Köszöntő Fábián Pál 80. születésnapjára*. ELTE Mai Magyar Nyelvi Tanszék, Magyar Nyelvtudományi Társaság. Budapest. 7–10.
- Keszler Borbála 2008. Fábián Pál (1922–2008). *Magyar Nyelvőr* 261–4.
- Kovács Árpád 2017. Egy művészcsalád sárvári indulásának képméltékei. *Vasi Szemle* 71/4. 495–500.
- Kövesdy Zsuzsa (szerk.) 2003. *Kedves Hallgatóim! Válogatás a Magyar Rádió Édes anyanyelvünk című műsorából*. Tinta Könyvkiadó. Budapest.
- Magyar Nyelvőr 1993/4. Az 1992. október 15–16-i nyelvművelő konferencia és az 1992. november 6-i szaknyelvi konferencia teljes anyaga.

Balázs Géza

egyetemi tanár

Színház- és Filmművészeti Egyetem Doktori Iskola
és Németh Antal Drámaelméleti Intézet (Budapest)

E-mail: balazs.geza@szfe.hu

<https://orcid.org/0000-0003-3440-2959>